

novičke

marec 2003

Vnašamo nekaj več živosti

3

BESEDA UREDNICE

Povzetki omizja, namenjenega informiranju in svetovanju, na Dnevu Ljudskih univerz 2002 * Informativno-svetovalna dejavnost Andragoškega centra Slovenije * Delo svetovalnih središč v letu 2002 * Lokalno svetovalno omrežje v izobraževanju odraslih * Kako Svetovalno središče Novo mesto opravlja svojo vlogo na lokalni ravni * Partner v mreži Svetovalnega središča Novo mesto * Svetovalno središče Žalec in CIPS – informativno mesto Žalec pod eno streho * Utrinki o delu Svetovalnega središča Koper * Mnenje strank o delu Svetovalnega središča Murska Sobota v letu 2002

4-20

TEMA MESECA

Podeljeni novi certifikati Praktik NLP * Spremljanje doseganja strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2006 * Evalvacija socialnointegracijske vloge programa PUM * POKI se širi

21-27

DOMAČE NOVIČKE

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje * Vabilo na delavnico Od predavatelja do moderatorja * Vabilo na literarne večere

28-33

PRIPRAVLJAMO/
PRIPRAVLJAJO

34

POSVETI, KONFERENCE

35

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

 1 let z vami

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo izboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

Prejemniki Novičk so posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).

V Novičkah objavljamo tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:

- opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
- razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
- sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnostih;
- podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
- sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
- novice v upravljanju in zakonodaji;
- statistične podatke;
- mnenja, stališča in predloge;
- podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
- podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
- prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novice s knjižnega trga;
- novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.

V Novičkah objavljamo kratke, jedrnat, objektivne in nepristranske informacije.

Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.

Prejemnikom Novičke pošiljamo brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja Informacijskega središča, in Nevenka Kocijančič, urednica.

Oblikovanje: Lina design

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 01 5842 560, faks: 01 5245 881, internet: <http://www.acs.si>, el. naslov: nevenka.kocijancic@acs.si

Novičke lahko preberete tudi na internetu: <http://www.acs.si/novicke>

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja - tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja - online)

Naklada 1.760 izvodov

BESEDA UREDNICE

O novostih

Vnašamo nekaj več živosti

Pomlad je čas za spremembe, zato smo se tudi v uredništvu *Novičk* lotili nekaterih novosti. Vsaka številka bo v znamenju **teme meseca**. V marcu je to **svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih**. V tej rubriki najprej povzemamo zaključke omizja *Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih na Dnevu ljudskih univerz*. Predstavljamo tudi informativno-svetovalno dejavnost Andragoškega centra Slovenije, delo svetovalnih središč v preteklem letu in lokalno svetovalno omrežje v izobraževanju odraslih. Temu sledijo primeri partnerskega in strokovnega povezovanja v omrežju, utrinki o delu koprškega svetovalnega središča in – za konec – kratka analiza mnenj udeležencev osebnih pogovorov v Svetovalnem središču Murska Sobota.

Veseli bomo, če se boste na osrednjo temo meseca odzvali tudi vi. Vaše prispevke bomo objavili v prihodnji številki pod rubriko **Kaj menite?** S tem želimo glasilo bolj približati vašim potrebam, oziroma ga narediti bolj življenjskega.

Napovedujemo tudi že osrednjo temo za aprilske *Novičke*, **izobraževanje za aktivno državljanstvo**. Vse, ki se s to temo srečujete poklicno in kako drugače, vabimo, da svoja razmišljanja zapišete in nam jih pošljete. Vaše prispevke, ki naj ne bodo daljši od dveh strani, bomo zbirali do četrтка, 10. aprila 2003.

Seveda vas bomo v že ustaljenih rubrikah še naprej obveščali o aktualnih dogodkih na področju izobraževanja doma in v tujini, ozaveščali o pomenu izobraževanja in učenja v sodobnih razmerah, vabili na zanimive izobraževalne dogodke in srečanja, seznanjali vas bomo s projekti Andragoškega centra Slovenije, s posveti in konferencami v tujini in novostmi iz naše knjižnice ter – ne nazadnje – tudi v prihodnje bomo objavljali predstavitve vašega dela in kritična mnenja.

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

TEMA MESECA

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih **Povzetki omizja, namenjenega informiranju in svetovanju, na Dnevu ljudskih univerz 2002**

Sodobni življenjski trendi zahtevajo nenehno spreminjanje in prilagajanje potrebam - ne le programskih vsebin, temveč tudi vseh funkcij v podporo izobraževanju in vseživljenjskemu učenju. V kolikšni meri so ljudske univerze težile k preobrazbi, odpirale nove informacijske kanale in kot višji, vendar danes že pričakovani, standard podprle svojo dejavnost z informiranjem in svetovanjem odraslih pred, med in po izobraževanju, so bila temeljna vprašanja in hkrati izhodišča za okroglo mizo na **Dnevu ljudskih univerz 2002**. Srečanje je 5. in 6. decembra 2002 na Brdu pri Kranju pripravila Zveza ljudskih univerz Slovenije¹. Omizja z naslovom *Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih* se je udeležilo 17 strokovnih delavcev iz 15 ljudskih univerz.

Organiziranost ljudskih univerz za izvajanje informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih

Na omizju smo uvodoma osvetlili informiranje in svetovanje v praksi ljudskih univerz; v nadaljevanju smo predstavili dejavnost lokalnih svetovalnih središč, ki imajo sedež na ljudskih univerzah v osmih slovenskih krajih, kot celostno storitev informiranja in svetovanja odraslim v izobraževanju; na koncu pa smo oblikovali predloge za razvoj te dejavnosti. V tem prispevku se bomo omejili na predstavitev informativno-svetovalne dejavnosti na ljudskih univerzah.

Za posnetek stanja na ljudski univerzi smo uporabili vprašalnik, ki so ga izpolnili vsi prisotni strokovni delavci s teh ustanov.

Na vprašanje *Kdo v vaši delovni sredini je zadolžen za splošno informiranje občanov, ki iščejo informacije o možnosti izobraževanja?* je petnajst od sedemnajstih udeležencev izbralo dva odgovora. Ob strokovnem delavcu se pojavljata še tajnica ali informator. V

¹ O posvetu smo poročali že v januarski številki *Novičk*. (op. urednice)

manjših in srednje velikih ljudskih univerzah za podajanje splošnih informacij nimajo zaposlenega strokovnega delavca, zato te naloge opravlja tajnica, v večjih ljudskih univerzah pa splošne informacije posreduje informator.

V odgovorih na vprašanje *Katere vrste informacij ponujate?* so udeleženci definirali obseg informacij. Ugotavljamo, da kar 41% ljudskih univerz ponuja informacije samo iz lastne programske ponudbe, 71% ljudskih univerz pa z informacijami ne seže dlje od kraja s širšo okolico ali občine.

Odgovori na vprašanje *Kdo v vaši delovni sredini je zadolžen za informiranje in svetovanje pri vas vpisanih udeležencev izobraževanja?* so nam dali naslednjo sliko: v vseh ljudskih univerzah je naloga strokovnega delavca, ki skrbi za določeno programsko področje, informiranje in svetovanje vpisanim udeležencem. V posameznih primerih nekatere informacije posredujeja informator ali tajnica, kar lahko razumemo kot notranjo delitev dela glede na vrsto danih informacij.

Na vprašanje *Katere informacije najpogosteje iščejo občani?* smo dobili odgovore, na osnovi katerih lahko sklepamo, da občani najpogosteje iščejo informacije o možnostih izobraževanja v programih za pridobitev izobrazbe, sledijo tečaji tujih jezikov in strokovna izobraževanja. Ker so anketiranci "možnosti šolanja" in "tečaje tujih jezikov" postavili na prvo oz. na drugo mesto, lahko sklepamo, da so programi za pridobitev izobrazbe ali poklica še vedno najbolj zastopana programska področja ljudskih univerz, sledijo pa jim tečaji tujih jezikov. Pod "drugo" so anketiranci navedli še "računalništvo", ki bi ga lahko uvrstili v tretje ali četrto področje ter "financiranje izobraževanja", "statusi ob vpisu", "nostrifikacija spričeval" in "možnost individualne pomoči", ki se v bistvu nanašajo na "možnosti šolanja".

Iz odgovorov na vprašanje *Koliko delovnega časa na vašem delovnem mestu je namenjeno informiranju in svetovanju udeležencem izobraževanja?* je razvidno, da več kot polovica (54%) strokovnih delavcev za informiranje in svetovanje porabi več kot 30% svojega delovnega časa, kar ni v ravnovesju z opisom del in nalog vodje ali organizatorja izobraževanja. Njegove prednostne dejavnosti so vendarle načrtovanje, organizacija in koordinacija izobraževalnega procesa.

Nakazane rešitve

Problematika, ki ovira strokovno in kvalitetno delo strokovnih delavcev na delovnem mestu, je nedvomno povezana s sistemsko in strokovno (ne)urejenostjo dejavnosti izobraževanja

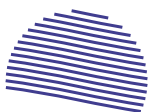
odraslih na sploh. Na to kažejo tudi predlogi udeležencev okrogle mize, ki so jih navedli v odgovorih na vprašanjih *Katero sistemsko področje bi bilo potrebno najprej urediti?* in *Katero strokovno področje bi bilo potrebno najprej urediti?* Pri prvem vprašanju so na prvo mesto postavili “*normativno ureditev del in nalog posameznih delovnih mest v izobraževanju odraslih*”, sledita pa “*financiranje izobraževanja odraslih*” in “*standarde in normative v izobraževanju odraslih*”. Manj pomembna se jim je zdela sama sistemizacija delovnih mest v izobraževanju odraslih, saj je po njihovem mnenju pogojena že v vseh treh, prej navedenih področjih.

Za lasten osebni razvoj in strokovno rast so udeleženci omizja s pomočjo vprašanja *Katero strokovno področje bi bilo potrebno najprej urediti?* poudarili “*strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje andragoških delavcev*”, “*napredovanje v nazive*”, “*strokovna povezovanja*” ter “*izmenjavo dobre prakse*”; med specifičnimi predlogi pa so navedli “*znanja in spretnosti za potrebe svetovanja*” in “*terapevtske spretnosti s pomočjo učenja*”.

Sklepne misli

Omizje v okviru strokovnega posveta je nedvomno odprlo vprašanja, ki jih je potrebno ob razvoju dejavnosti izobraževanja odraslih sistemsko reševati. Razvoj na področju informativno-svetovalne dejavnosti vsekakor prinaša višjo kvaliteto storitev za odrasle in zagotavlja doseganje standardov, ki jih bodo evropske dimenzije zagotovo postavile enotno za vse, tudi za naš prostor. Na to moramo biti strokovni delavci v izobraževanju odraslih pripravljeni, k čemer bodo propomogla tudi tovrstna srečanja.

Vesna Dular (vesna.dular@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih Informativno-svetovalna dejavnost Andragoškega centra Slovenije

Informativno-svetovalno dejavnost za izobraževanje odraslih izvaja Andragoški center Slovenije (ACS) že ves čas svojega delovanja. To dejavnost bi lahko razdelili na dva sklopa:

- informativno-svetovalna dejavnost, ki je del vsakega razvojnega projekta ACS, s katero se zagotavlja razvoj, izpeljava in spremljanje rezultatov teh projektov v praksi,
- informativno-svetovalna dejavnost, ki je namenjena posameznikom in ustanovam za zagotovitev večjega dostopa do novih, aktualnih in kakovostnih informacij o izobraževanju in učenju odraslih v Sloveniji.

V tem prispevku bomo na kratko predstavili drugi sklop informativno-svetovalne dejavnosti. Na ACS v zadnjih letih opravimo okrog 1.500 svetovalnih ur na leto. Dejavnost izvajamo na različne načine:

- posameznikom svetujemo in jih informiramo prek telefona; informacije o novostih in možnostih za izobraževanje odraslih objavljamo v medijih (še posebej so pomembne tiste objave oz. promocijske aktivnosti, ki so v času Tedna vseživljenjskega učenja); na zastavljena vprašanja odgovarjamo v Svetovalnem kotičku na spletni strani ACS (www.acs.si/svetovalni);
- ustanove dobijo potrebne informacije po telefonu, v osebni stiku, iz gradiv in prispevkov v medijih, na strokovnih posvetih in izobraževalnih srečanjih, ki jih organizira ACS, in v Svetovalnem kotičku na spletnih straneh ACS.

Posamezniki vse več sprašujejo po telefonu, k čemur je prispevala tudi stalna rubrika Izobraževanje odraslih v reviji Naša žena. Od jeseni 2001 odgovarjamo na vprašanja, ki so povezana z izobraževanjem in učenjem odraslih; bralce spodbujamo k dodatnemu informiranju in svetovanju po telefonu in prek spletnih strani ACS; usmerjamo jih tudi v lokalna svetovalna središča za izobraževanje odraslih, ki trenutno delujejo v osmih krajih Slovenije, ter v druge organizacije, ki lahko odraslim nudijo dodatne, natančnejše informacije. V tej rubriki spodbujamo odrasle, da se odločajo za izobraževanje; seznanjamo jih z različnimi možnostmi, ki jih manj poznajo; seznanjamo jih z vsemi tistimi dejavniki, ki jih morajo pretehtati, da bodo izbrali za njih primeren program izobraževanja, tečaj, seminar, delavnico idr. Posebno pozornost namenjamo tudi spodbujanju odraslih za neformalno učenje, učenje, ki lahko prispeva k večji kakovosti človekovega osebnega življenja. Podatki namreč kažejo, da se odrasli bolj zanimajo za programe za pridobitev izobrazbe in za strokovno izobraževanje in usposabljanje, povezano z njihovim poklicem in delom, ki ga opravljajo, manj pa za splošno izobraževanje in učenje.

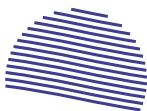
Pri informiranju in svetovanju odraslim je pomemben pripomoček *Pregled izobraževanja odraslih v Sloveniji* (www.acs.si/pregled), ki ga vsako jesen pripravi ACS. V tem šolskem letu je v Pregledu zajetih 292 izvajalcev izobraževanja odraslih v Sloveniji z več kot 4.460 izobraževalnimi programi. Poleg tega smo v zadnjih letih na ACS ustvarili obsežno bazo različnih podatkov za podporo informiranju in svetovanju v izobraževanju odraslih.

Vsebinsko in obseg informativno-svetovalne dejavnosti za posameznike spremljamo z občasnimi analizami. Ti podatki so dragocen vir za spoznavanje potreb odraslih po izobraževanju in učenju, za prepoznavanje najpogostejših težav in ovir, s katerimi se srečujejo, in za seznanjanje z dejanskimi možnostmi izobraževanja, ki jih odrasli imajo v posameznem lokalnem okolju. Če na osnovi teh podatkov ugotovimo, da obstoječe možnosti ne odговarjajo več potrebam večjega števila odraslih ter razvojnim zahtevam na posameznem področju, dajemo pobude in pripravljamo ustrezne strokovne rešitve. Naj navedemo nekaj najaktualnejših tem, na katere smo naleteli pri našem delu: poklicna matura za odrasle, nekateri vidiki preverjanja in ocenjevanja znanja za odrasle, vključevanje v posamezne izobraževalne programe z visokimi šolninami, vprašanja prekvalifikacij tam, kjer še ne obstajajo, delovanje certifikatnega sistema in druge.

Strokovni delavci iz ustanov, ki že izvajajo izobraževanje odraslih, ali to šele nameravajo, pogosteje pokličejo po telefonu, ali nas celo obišejo. Za njih so pomemben vir informacij objave v medijih ter posredovanje informacij o novostih v izobraževanju odraslih na strokovnih srečanjih. Opazamo pa, da manj uporabljajo Svetovalni kotiček na spletni strani ACS. Tako zadnji dve leti kaže statistika zastavljenih vprašanj na spletni strani, ki je namenjena svetovanju v izobraževanju odraslih. Na splošno se ljudje še vedno raje pogovorijo s strokovnjakom (po telefonu ali osebno) ali pa uporabljajo pisna gradiva. Res je tudi, da smo v zadnjih dveh letih Svetovalni kotiček manj oglaševali, kar je lahko tudi eden od razlogov za manj zastavljenih vprašanj v primerjavi z letom 2000 (v letu 2000 preko 80, v obeh zadnjih letih pa okrog 30 na leto). Opazili pa smo, da se hkrati povečuje obisk na tej spletni strani – v zadnjih 12 mesecih je bilo na tej strani 1.526 obiskov. Predvidevamo lahko, da so odgovori na nekatera že zastavljena vprašanja uporabni tudi za druge, bodisi za odrasle bodisi za strokovne delavce v različnih ustanovah.

Vsi ti podatki pa nam sporočajo, da moramo tudi v bodoče pri izvajanju informativno-svetovalne dejavnosti na ACS upoštevati različne načine, jih oglaševati in jih približati tistim, ki jim je ta dejavnost ACS namenjena. Odrasle bomo še posebej usmerjali v ustanove v svojem okolju – v lokalna svetovalna središča za izobraževanje odraslih in vse druge izobraževalne organizacije za odrasle.

mag. Tanja Vilič Klenovšek (tanja.vilic.klenovsek@acs.si), ACS

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih Delo svetovalnih središč v letu 2002

V Sloveniji od septembra 2001 deluje pet svetovalnih središč za izobraževanje odraslih: v Kopru, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu in Žalcu. Jeseni 2002 so pričela z delom še tri, in sicer na Jesenicah, v Postojni in v Trbovljah. Več o svetovalnih središčih lahko preberete na spletni strani: <http://isio.acs.si/>.

Svetovalna središča nudijo vsem odraslim v lokalnem okolju svetovanje **pred vključitvijo** v izobraževanje, **med potekom** izobraževanja in **ob zaključku** izobraževanja. Pri tem upoštevajo naslednja **temeljna načela delovanja**: dostopnost vsem odraslim, brezplačnost, nepristranskost in zaupnost podatkov.

Narejene so že prve analize, ki povzemajo delovanje in vsebino dela prvih petih svetovalnih središč v letu 2002. Podatki pričajo o tem, da so bila svetovalna središča zelo dobro obiskana, saj je bilo v tem času opravljenih 6.576 storitev¹. Združeni podatki vseh petih središč za celotno opazovano obdobje kažejo, da prevladujejo osebni obiski – 48,8% (med njimi največ prvih osebnih obiskov – 39,4%), sledijo telefonski klici - 42,7% (tudi med njimi prevladujejo prvi telefonski klici - 37,8%) in druge oblike svetovanja - 8,5% (odgovori na pisma in vprašanja po elektronski pošti, posredovanja pisnih gradiv – npr. razpisov za izobraževanje odraslih idr.).

Svetovalci v svetovalnih središčih sproti spremljajo podatke o **značilnostih strank**. V letu 2002 je iskalo nasvet oz. pomoč:

- več žensk (dve tretjini v vseh petih svetovalnih središčih);
- več mlajših odraslih (50,9% vseh odraslih, za katere smo pridobili podatke o starosti, je starih do 30 let, delež odraslih med 31 in 40 letom je 17,3%, odraslih med 41 in 50 letom je 6,6%, starejših od 50 let pa 2,7%);
- največ strank s peto stopnjo izobrazbe - teh je bilo od vseh strank, za katere smo dobili podatke o izobrazbi, dobra tretjina (4,7% osnovne šole ni dokončalo, 16,8% ima končano osnovno šolo, 18,6% tretjo ali četrto stopnjo izobrazbe, 4,7% šesto stopnjo, sedmo stopnjo izobrazbe pa ima 5,5% strank);
- več zaposlenih odraslih - 38,7% (od 86,6% strank, za katere smo pridobili ta podatek, je 28,5% brezposelnih, 3,8% samozaposlenih, dijakov oz. študentov je 11,4%, upokoјencev pa 2,3%).

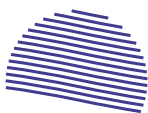
¹ Celotno delo informativno-svetovalne dejavnosti v enem središču obsega delo enega strokovnega sodelavca.

Združeni podatki **o vsebini svetovanja** kažejo, da je bilo največ svetovanja posvečenega pridobivanju izobrazbe na višji stopnji – 43,8%, neformalnim oblikam izobraževanja za delo in poklic – 13,0%, prekvalifikacijam (spremembam poklica na isti stopnji) pa 10,8%. Ostale vsebine pogovorov so porazdeljene med neformalnimi oblikami izobraževanja za osebni razvoj, različnimi oblikami učenja ter financiranjem izobraževanja.

Nekatere podatke - o vrstah svetovanja ter o aktivnostih - smo zbrali samo za zadnje četrletje preteklega leta (od septembra do decembra 2002). Podatki **o vrstah svetovanja** kažejo, da je bilo 70,3% obravnava **pred vključitvijo v izobraževanje**, slaba četrtnina – 24,9% - **med izobraževanjem**, 4,8% pa **po izobraževanju**. Podatki analize so podobni lanskoletnim, s to razliko, da se je število obravnava pred izobraževanjem zmanjšalo, narašča pa število obravnava med izobraževanjem.

Sklenemo lahko z ugotovitvijo, da je bilo delo vseh petih svetovalnih središč v letu 2002 uspešno. Lokalna svetovalna središča so s svojim aktivnim delovanjem postala prepoznavna tako za odrasle, ki potrebujejo nasvet ali pomoč v zvezi z izobraževanjem, kot za strokovne ustanove, ki v svetovalnih središčih vidijo partnerja pri svojem delu v izobraževalni dejavnosti.

Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih

Lokalno svetovalno omrežje v izobraževanju odraslih

Pri opredeljevanju koncepta svetovalnih središč v izobraževanju odraslih smo že v samem začetku prav poseben razmislek namenili temu, kako odraslim zagotoviti celovite, kakovostne in nepristranske informacije ter svetovanje. Tako je bila sprejeta odločitev, da se ob vsakem svetovalnem središču oblikuje lokalno svetovalno omrežje (<http://isio.acs.si/omrezje/>), sestavljeno iz različnih izobraževalnih in drugih ustanov, ki se v določenem lokalnem okolju ukvarjajo z izobraževanjem ali s kakšno svetovalno dejavnostjo za odrasle, upravljajo pa ga strateški partnerji.

Oblikovanja lokalnega svetovalnega omrežja smo se lotili tako, da je vsako nastajajoče svetovalno središče naredilo podrobno analizo obstoječe izobraževalne ponudbe v svojem

okolju, pa tudi tega, kakšne vrste svetovalne dejavnosti so v njem že razvite. Pri tem se nismo omejili zgolj na izobraževalno svetovanje, pač pa tudi na svetovanje (socialno, zdravstveno, premoženjsko ipd.), ki je namenjeno drugim dejavnostim odraslih. Vse tako odkrite ustanove, ki bi lahko sestavljale lokalno svetovalno mrežo, so zaposleni v nastajajočih svetovalnih središčih povabili k sodelovanju. Po pričakovanju je bilo kar nekaj težav: ustanove, ki po temeljni dejavnosti niso izobraževalne, včasih v sodelovanju niso videle pravega smisla, pri izobraževalnih organizacijah pa je prevladoval predvsem strah pred tem, da bi s sodelovanjem konkurenca prišla do podatkov, ki so poslovna tajnost. Sprva je bilo veliko nezaupanja: svetovalna središča so nastajala pod okriljem že obstoječih izobraževalnih organizacij v okolju, zato so bile sodelujoče organizacije prepričane, da bodo odrasle usmerjali predvsem v svojo organizacijo; hkrati pa bi ta organizacija imela vpogled v ponudbo konkurence. Take težave smo, kot že rečeno, pričakovali. Zdi se, da na splošno v Sloveniji ne znamo sodelovati, v izobraževanju odraslih pa je, verjetno zaradi kar velike ponudbe programov, takega sodelovanja še manj.

Kljub temu nismo odnehali. Čeprav je bilo vključevanje v lokalno svetovalno omrežje prostovoljno, se ni zgodilo, da se ob kakšnem izmed delujočih svetovalnih središč tako omrežje ne bi oblikovalo. V povprečju omrežje ob svetovalnem središču sestavlja osem ustanov, kar je za začetek kar dobro. Kot **partnerji** se najpogosteje pojavljajo srednje šole, ki izvajajo izobraževanje odraslih, centri za socialno delo, knjižnice, podjetja, zavodi za zaposlovanje, območne gospodarske in obrtne zbornice, pa tudi višje in visoke šole. Vse ustanove, ki sestavljajo lokalno svetovalno omrežje, so podpisale poseben sporazum med **strokovnimi partnerji**, v katerem so se zavezali, da bodo z namenom, da bi odraslim zagotovili kakovostno svetovanje, medsebojno sodelovali pri posredovanju informacij, nujenju pomoči posameznikom, pri načrtovanju in izpeljavi skupnih akcij. O skupnih akcijah se dogovarjajo v **programskem odboru**, ki se sestaja večkrat letno. Le-ta sprejema letni načrt svetovalnega središča in lokalne svetovalne mreže, skrbi za pripravo in dopolnjevanje baz podatkov, povezovanje z organizacijami v okolju, evalvacijo svetovalne dejavnosti itd. Po enoletnem delovanju lahko ugotovimo, da so najpogostejše skupne aktivnosti strokovnih partnerjev povezane z izmenjavo informacij, oblikovanjem skupnih informacijskih baz, komplementarnimi uslugami za posameznike, skupnim nastopanjem v sredstvih javnega obveščanja in podobno.

Da bi zagotovili razvoj lokalnega svetovalnega omrežja v skladu z razvojnimi potrebami posameznih okolij, da bi bilo omogočeno sodelovanje med različnimi ustanovami v okolju, ne nazadnje pa tudi za to, da bi bil omogočen nadzor, če se svetovalna dejavnost v resnici razvija tako, da je predvsem v pomoč posamezniku in da so pri tem enakopravne vse ustanove, ki se ukvarjajo s to ali podobnimi dejavnostmi, so bili pri vseh svetovalnih

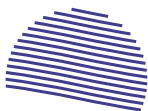
središčih ustanovljeni **strateški sveti**. Le-ti ugotavljajo nove potrebe po svetovanju in izobraževanju v lokalnem okolju, zastopajo interese svetovalnega središča in lokalnega svetovalnega omrežja pri umestitvi v razvojne programe lokalnega okolja, vrednotijo kakovost svetovanja in predlagajo izboljšave; opravljajo še druge naloge, ki so jih opredelili v letnem programu dela.

In kdo so **strateški partnerji**? Pri vseh svetovalnih središčih, razen v dveh primerih, so to občine oz. upravne enote, regionalne razvojne agencije, območne gospodarske in obrtne zbornice ter območna služba Zavoda RS za zaposlovanje. Pri posameznih svetovalnih središčih so strateški partnerji še območne sindikalne organizacije, lokalni radio, visokošolsko središče. Prav gotovo gre za najpomembnejše dejavnike, ki usmerjajo in določajo lokalni razvoj, kar prav gotovo lahko štejemo med uspehe pri snovanju lokalnih svetovalnih omrežij.

Podobne aktivnosti kot jih za sodelovanje strateških in strokovnih partnerjev vodijo svetovalna središča v svojih lokalnih okoljih, vodi tudi Andragoški center na nacionalni ravni. Ugotavljamo, da so dogajanja na nacionalni ravni podobna kot v lokalnih okoljih - pri nekaterih ni nikakršnih problemov s sodelovanjem in delujejo zelo ustvarjalno za to, da bi razvili lokalna svetovalna omrežja in zagotovili kakovostno svetovanje v izobraževanju odraslih, pri drugih pa je čutiti strah pred konkurenco ali nezanimanje. Kljub temu smo že izpeljali nekaj uspešnih srečanj. Zlasti dobro je sodelovanje z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zavodom RS za šolstvo, Centrom za poklicno izobraževanje in Zvezo ljudskih univerz Slovenije. Čeprav sodelovanje ni formalizirano, se s temi organizacijami, skupno ali posebej, dogovarjamo o razvojnih načrtih, možnih oblikah sodelovanja na nacionalni in lokalnih ravneh, o izmenjavi informacij, skupnem mednarodnem sodelovanju, izvajanju pilotnih projektov za izboljšanje sodelovanja, sodelujemo pri spopolnjevanju svetovalcev in podobno.

Kljub začetnim težavam ocenjujemo, da je ideja o snovanju lokalnih svetovalnih omrežij z osrednjim svetovalnim središčem, ki ju usmerja in določa sodelovanje strokovnih in strateških partnerjev v lokalnem okolju, v praksi dobro zaživela. Nedvomno so rezultati svetovalne dejavnosti, ki so prikazani v drugih prispevkih v tej številki, tudi odraz usklajenega in zavzetega partnerskega sodelovanja.

Sonja Klemenčič (sonja.klemencic@acs.si), ACS

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih

Kako Svetovalno središče Novo mesto opravlja svojo vlogo na lokalni ravni

Svetovalno središče Novo mesto deluje od 1. septembra 2001 v prostorih Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto. Občanom Novega mesta, Dolenjskih Toplic, Mirne Peči, Šentjerneja, Škocjana in Žužemberka nudi informacije o izobraževanju odraslih ter jim na tem področju svetuje.

Predhodno opravljene analize so pokazale, da je sistematično organizirana in usklajena informativno-svetovalna dejavnost, ki jo zdaj izvaja Svetovalno središče, potrebna.

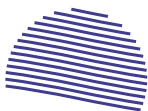
Delovanje Svetovalnega središča Novo mesto lahko strnemo v naslednjih vrsticah:

- odrasli prebivalci zgoraj omenjenih občin lahko dobijo informacije o ponudbi vseh izobraževalnih programov v Republiki Sloveniji in njihovih izvajalcih,
- odraslim pomagajo pri odločitvi za izobraževanje, pri čemer skupaj z njimi pretehtajo njihove sposobnosti in želje, ter jim nudijo svetovanje pred, med in po samem izobraževanju, če se za izobraževanje odločijo,
- pod njihovim okriljem se povezujejo izvajalci s potencialnimi udeleženci izobraževanj za pridobitev formalne ali neformalne izobrazbe v lokalnem okolju.

Svetovalno središče Novo mesto svetovalno dejavnost izvaja brezplačno na svojem sedežu ter pri strokovnih in strateških partnerjih. Svetujejo in informirajo osebno, po telefonu, prek elektronske pošte in svetovalnega kotička na spletnih straneh svetovalnega središča, pa tudi na terenu. Skrbijo tudi za promocijo in obveščanje o delovanju središča v lokalnem okolju, sodelujejo s partnerskimi organizacijami v lokalni svetovalni mreži Novo mesto, strateškimi partnerji in programskim odborom.

Današnja družba stremi k vseživljenjskemu učenju, k pridobivanju novih znanj in k višji stopnji izobrazbe. Pred to, pogosto težko, odločitvijo – nadaljevati izobraževanje – je dobro svetovanje in informiranje, ki ju odraslim nudijo v Svetovalnem središču Novo mesto, toliko bolj pomembno.

Tončka Novak (toncka.novak@novomesto.si),
Sekretariat za vzgojo, izobraževanje,
šport in mladino MO Novo mesto

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih **Partner v mreži svetovalnega središča Novo mesto**

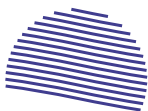
Ekonomška šola Novo mesto, Višja strokovna šola¹, sodeluje kot strokovni partner Svetovalnega središča Novo mesto že od ustanovitve, leta 2001.

Z dejavnostjo oz. sodelovanjem smo zadovoljni, saj ankete kažejo, da dobijo študenti pomembne informacije o obstoju in delovanju šole prav v Svetovalnem središču.

Izvedene so bile različne promocijske dejavnosti, v katerih smo sodelovali kot partnerji. Odziv je bil zadovoljiv, saj smo lahko širši javnosti predstavili naš študijski program. Tudi predstavitev samega svetovalnega središča je bila intenzivna. Na posebnih sestankih so nam zaposleni v svetovalnem središču prikazali namen in uporabo Programa lokalnih baz podatkov ISIO. Z delovanjem baze, ki jo sedaj uporabljamo tudi mi, smo zadovoljni. Zavedamo se pomena združevanja informacij na enem mestu in pomena ponudbe izobraževanja odraslim in mladini. Ne samo, da posamezniki dobijo kakovostne informacije o ponudbi izobraževalnih programov, temveč so deležni tudi svetovanja, ko se pojavi kakšen problem.

Prizadevamo si dvigniti izobrazbeno raven prebivalcev naše regije, zato želimo s Svetovalnim središčem Novo mesto še naprej uspešno in tvorno sodelovati. Predvsem pa menimo, da je svetovalno središče pomembna pridobitev za našo regijo.

mag. Iris Učman (iris.ucman@guest.arnes.si),
Ekonomška šola Novo mesto, Višja strokovna šola

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih **Svetovalno središče Žalec in CIPS - informativno mesto Žalec pod eno streho**

Dandanašnja kompleksnost družbeno-gospodarskega in posameznikovega razvoja ter nenazadnje tudi koncept vseživljenjskega učenja^{1a} zahtevata celostno informativno-

¹ Podrobnejšo predstavitev najdete na spletni strani <http://www.s-es.nm.edus.si/visja/index.html>.

^{1a} Koncept vseživljenjskega učenja poudarja dokument Evropske unije, Memorandum o vseživljenjskem učenju (Bruselj, oktober 2000), ki ga lahko preberete na spletni strani <http://linux.acs.si/memorandum/prevod>.

svetovalno dejavnost za izobraževanje mladine in odraslih. ŪPI - Ljudska univerza Źalec se je zato odločila, da bo ljudem v širšem lokalnem okolju ponudila takšno celovito dejavnost in je v ta namen oktobra 2000 uradno odprla vrata Centra za informiranje in poklicno svetovanje² (v nadaljevanju CIPS), septembra 2001 pa še Svetovalnega središča Źalec³.

CIPS, projekt Zavoda RS za zaposlovanje, informira in svetuje zlasti pri izbiri poklica, nudi podatke o možnostih izobraževanja in posreduje informacije o zaposlitvenih možnostih. Hkrati nudi informacije o finančnih pomočeh za izobraževanje in usposabljanje. Tako so v CIPS-u na voljo podatki o izobraževalnih programih, o vsebini programov, zbrani so tudi opisi posameznih poklicev in informacije o trgu dela. Obiskovalci si lahko ogledajo filme o šolah, poklicih in načinih iskanja zaposlitve, na voljo pa jim je tudi računalniški program *Kam in kako*, s katerim si pomagajo pri odločanju in izbiri poklica. V CIPS-u obiskovalci najdejo še priročnike za pisanje prošenj, za vodenje razgovorov z delodajalci in podobno.

V Svetovalnem središču, projektu Andragoškega centra Slovenije, pomagajo *pri odločitvah za izobraževanje in učenje*, pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa ter pri pravilnem načrtovanju izobraževalne poti. Odraslim priskočijo na pomoč tudi *med samim izobraževanjem*, zlasti pri načrtovanju, organizaciji in spremljanju izobraževanja ali učenja, ter pri odpravljanju težav, ki jih imajo v izobraževalnem procesu in pri učenju. *Ob koncu izobraževanja* pomagajo, da posameznik oceni svojo uspešnost in uporabnost pridobljenega znanja ter premisli in načrtuje svojo nadaljnjo delovno, osebno in izobraževalno pot. V svetovalnem središču zato nudijo informacije o vseh vrstah izobraževalnih programov v lokalnem okolju za pridobitev izobrazbe ter o drugih splošno izobraževalnih programih, kot so jezikovno in računalniško izobraževanje, programi avtošol, glasbenih šol idr.; posredujejo informacije o programih za brezposelne, o izobraževalnih programih obrtnih in gospodarskih zbornic, socialnih in zdravstvenih ustanov, knjižnic, muzejev ter klubov in društev, ki delujejo v lokalnem okolju; pomagajo pri pridobivanju štipendij in posojil; odrasle seznanjajo z organiziranimi oblikami učne pomoči in možnostmi inštrukcij.

Opis storitev, ki jih nudita CIPS in svetovalno središče, bržkone namigujeta na prekrivanje obeh informativno-svetovalnih dejavnosti, vendar v praksi ni tako. Vsebinsko se CIPS posveča tistim strankam, ki potrebujejo zlasti poklicno *usmerjanje* (predvsem s pomočjo računalniškega programa *Kam in kako* in s predstavitvami poklicev), medtem ko svetovalno središče prevzema tiste stranke, ki potrebujejo bolj *poglobljeno informiranje*

² Več o Centru si lahko preberete na spletni strani <http://www.upi.si/cips.htm>.

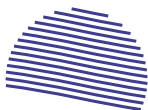
³ Svetovalno središče Źalec je podrobneje predstavljeno na spletni strani <http://www.upi.si/isio.htm>.

in svetovanje v zvezi z izobraževanjem in učenjem. Razlike se zrcalijo tudi v starostni skupini obiskovalcev in njihovem zaposlitvenem statusu. V CIPS zahajajo predvsem osnovnošolci in dijaki ter seveda brezposelni, v svetovalno središče pa večinoma prihajajo zaposlene odrasle osebe. Zaradi tega in ostalih dejavnikov je tudi potek informiranja in svetovanja obeh dejavnosti različen.

Svetovalki v svetovalnem središču in v CIPS-u kljub zgoraj naštetim razlikam uspešno strokovno sodelujeva. Predvsem si lahko izmenjujeva izkušnje, si pomagava pri pridobivanju informativnega gradiva o izobraževalnih programih in ostalih informacij, ki jih potrebujeva pri informativno-svetovalni dejavnosti, ter se tako strokovno dopolnjujeva. V lokalnem okolju nastopava skupaj in se povezujeva s svojimi programskimi in strateškimi partnerji. Učinkovito pa sodelujeva tudi na področju promocije obeh dejavnosti. Najino delo si na takšen način precej olajšava, informativno-svetovalna dejavnost za izobraževanje odraslih je s tem celovitejša, v lokalnem okolju pa bolj prepoznavna.

Informativno-svetovalna dejavnost UPI - Ljudske univerze Žalec (brezplačno je na voljo mladini in odraslim), ki jo s svojimi kakovostnimi storitvami predstavljata CIPS - informativno mesto Žalec in Svetovalno središče Žalec, je tako najpomembnejši vzpodbujevalec in promotor osveščenega ustvarjanja osebne in poklicne poti ter koncepta vseživljenjskega učenja. Svetovalno središče Žalec in CIPS - informativno mesto Žalec tako pomembno prispevata k dvigu izobrazbene ravni ter osebne rasti prebivalcev ožjega in širšega lokalnega okolja.

Mihaela Anclin (mihaela.anclin@upi.si),
Svetovalno središče Žalec

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih

Utrinki o delu Svetovalnega središča Koper

Svetovalno središče za informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih Koper smo ustanovili med prvimi. Svoja vrata smo odprli že septembra 2001, pri nas pa je do danes poiskalo informacijo, nasvet ali poglobljeno svetovanje v zvezi s svojim izobraževanjem že 1.250 odraslih oseb, s katerimi smo opravili 1.560 svetovalnih storitev. Svetovalno središče Koper ima sedež na Ljudski univerzi Koper, zavodu z več kot 40-letno tradicijo.

Največja ustanova za izobraževanje odraslih na Obali je med največjimi tudi po raznolikosti izobraževalnih programov in številu udeležencev.

V svetovalnem središču Koper smo si zadali jasne in dobro načrtovane cilje. Še pred začetkom delovanja svetovalnega središča smo opravili analizo razvitosti informativno-svetovalne dejavnosti za izobraževanje odraslih, presojo gospodarske razvitosti in razvojnih perspektiv v lokalnem okolju ter oceno sociodemografskih značilnosti tega okolja.

Analize svetovalnih storitev v našem središču so pokazale, da je med našimi strankami približno 30% brezposelnih in 45% redno zaposlenih oseb. 80% jih išče informacije in pomoč pri izbiri programa pred vključitvijo v izobraževanje in le 20% svetujemo med ali po izobraževanju. Med brezposelnimi je veliko mladih, starih do 25 let, ki so že obiskovali neko srednjo šolo, vendar so jo, po letu ali dveh neuspešnega šolanja, zapustili. Leta, ki so medtem minila, so preživeli doma pri starših in le občasno delali na delovnih mestih, ki ne zahtevajo posebne izobrazbe.

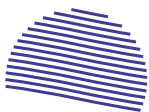
Med starejšimi ali zaposlenimi osebami se jih veliko odloča za izobraževanje zaradi nezadovoljstva na delovnem mestu, le manjši del zaradi zahteve delodajalcev. S spreminjanjem in razvojem družbe raste stopnja zavedanja posameznikov, da znanje in izobrazba ne pomenita le večjih možnosti za zaposlitev in vključevanje posameznika v družbo, predstavljata tudi potencial za povečanje osebne moči, za aktivno državljanstvo in soustvarjanje družbeno-političnega in gospodarskega razvoja.

V Svetovalnem središču Koper posebno pozornost posvečamo pripadnikom italijanske narodne skupnosti, ki živijo na našem območju. S svetovalko se lahko pogovorijo v njihovem maternem jeziku, vedno večja pa je tudi baza podatkov, ki jo zbiramo o izobraževalnih možnostih v sosednji Italiji. Zaradi bližine meje in vsestranskega povezovanja z zamejskimi deželami se veliko domačinov slovenske narodnosti zanima in odloča za izobraževanje v Italiji.

Razvoj informativno svetovalne dejavnosti za izobraževanje odraslih je dolgoročna usmeritev našega okolja. Pomen vlaganja v človeške vire, v izobraževanje odraslih in uveljavljanja vseživljenjskosti učenja je razviden tudi iz dokumenta *Regionalni razvojni program Južne Primorske*, ki so ga sprejeli marca 2002. To je skupni projekt občin Južno Primorske regije. Svetovalno središče Koper in Center za poklicno informiranje in svetovanje – CIPS Koper sta umeščena v projekt kot nosilca razvoja regionalne mreže informacijskih in svetovalnih storitev na področju zaposlovanja in izobraževanja.

Kljub dobri obiskanosti središča namenjamo promociji svetovalnega središča in njegove mreže veliko pozornosti. Našo dejavnost redno oglašujemo v lokalnem časopisu *Primorske novice*, imamo redno rubriko v reviji Obalnih sindikatov *Medium* in svetovalni kotiček na Bibliobusu – potujoči knjižnici Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, sodelujemo pa tudi v mnogih odmevnih akcijah, ki pripomorejo k večji prepoznavnosti središča v lokalnem okolju.

Zdenka Nanut Planinšek (zdenka.nanut@lu-koper.si),
Svetovalno središče Koper

Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih **Mnenje strank o delu Svetovalnega središča Murska Sobota v letu 2002**

Anketiranje strank v Svetovalnem središču Murska Sobota je potekalo istočasno kot v vseh drugih svetovalnih središčih, in sicer v pomladanskem (od 13. maja do 7. junija) in jesenskem (od 21. oktobra do 15. novembra) roku. Anonimni anketni vprašalnik so pripravili na Andragoškem centru Slovenije. Vsi, ki so se v našem svetovalnem središču med anketiranjem udeležili osebnega razgovora, so odgovarjali na vprašanja prostovoljno. Anketni vprašalnik je izpolnilo 107 strank. V času izvajanja ankete smo opravili 111 svetovalnih razgovorov (le štiri stranke niso želele izpolniti vprašalnika).

Namen anketiranja je bil dvojen, in sicer dobiti povratne informacije o:

- tem, kako smo v svetovalnem središču uspeli zadovoljiti pričakovanja strank o informacijah, nasvetih in pomoči v zvezi z izobraževanjem odraslih;
- načinu in poteku razgovora (ali je bil svetovalni razgovor pozitivno naravnan) in odnosu svetovalca (ali so se v svetovalnem središču počutili dobrodošle in sprejete).

Tako dobljene informacije svetovalcu omogočajo, da svoje delo ovrednoti. Če so stranke nezadovoljne in kritične, mora poiskati drugačne poti, načine in oblike informiranja in svetovanja ter tako izboljšati svoje delo, strankam pa omogočiti prijaznejši dostop do potrebnih informacij in svetovanj.

Na vprašanje, ali so se uresničila pričakovanja strank o pridobivanju informacij, nasvetov in pomoči, so anketiranci odgovarjali:

Uresničitev pričakovanj	Število
a) da, v celoti	62
b) da, deloma	43
c) ne	1
d) ni odgovora	1
SKUPAJ	107

Na vprašanje, kako so bile stranke zadovoljne z načinom pogovora, so anketiranci odgovarjali:

Zadovoljstvo z načinom pogovora	Število
a) da, v celoti	97
b) da, deloma	9
c) ne, ker: (prosim, vpišite razloge)	0
d) ni odgovora	1
SKUPAJ	107

Pri zadnjem vprašanju smo anketirance povabili, da nam sporočijo še kaj bistvenega v zvezi s pogovorom v svetovalnem središču. Nekaj več kot polovica anketirancev je podrobneje obrazložila svoj odgovore. Vsi so pozitivni in spodbudni. Naj jih nekaj navedemo:

- *Ljudem prijazno središče, kjer se brez kakršnih koli fobij in predsodkov počutiš sproščeno in dobrodošlo...*
- *Dosti je bilo povedanega, na vprašanja sem dobil zelo odkrite odgovore...*
- *Ste zelo prijazni in ste mi dali potrebne informacije...*
- *Zelo dobro organizirana strokovna pomoč...*
- *Da ostanete naprej tako prijazni do tistih, ki iščejo službo in da jim pomagata pri uresnitvi njihovih želja...*

Z rezultati anketiranja smo lahko zadovoljni, saj potrjujejo pravilnost koncepta delovanja svetovalnega središča v lokalnih skupnostih. Zanimiva je primerjava odgovorov med 1. in 2. vprašanjem, ki nam pokaže razliko med visoko stopnjo zadovoljstva z načinom pogovora in nekoliko nižje uresničenimi pričakovanji. Razliko lahko pojasnimo z nekaterimi razlogi, ki so jih udeleženci navajali med svetovalnim pogovorom:

- visoke cene šolnin, ki jih stranke same ne morejo kriti,
- predolgo trajanje izobraževalnih programov,
- nedostopnosti programov v regiji.

Na splošno ocenjujem, da je bil namen anketiranja dosežen. Pridobljene informacije so koristne za planiranje in izvajanje svetovanja v prihodnje. Temeljno vprašanje, ki se postavlja ob tem, pa je: Kaj lahko stori svetovalec in kaj širša skupnost za to, da bi v čim večji meri zadovoljili pričakovanja, torej, kaj lahko še storimo, da zagotovimo odraslim boljše pogoje in možnosti za izobraževanje v regiji.

Alojz Sraka (lujz.sraka@lu-murskasobota.si),
Svetovalno središče Murska Sobota

DOMAČE NOVIČKE

Izobraževanje iz nevrolingvističnega programiranja Podeljeni novi certifikati Praktik NLP

V tednu od 5. do 7. marca 2003 je v Fiesi potekal zaključek daljšega, 18-dnevnega izobraževanja za pridobitev mednarodnega certifikata Praktik NLP. Izobraževanje iz nevrolingvističnega programiranja, na kratko NLP, na Andragoškem centru organizirano izvajamo od leta 1994. Do sedaj je ta mednarodni certifikat, vključno s to skupino, pridobilo že 183 udeležencev.

Skupina je bila zanimivo sestavljena – od 13 udeležencev je bilo kar 6 moških. Prihajali so iz različnih ustanov: pedagoške fakultete, centra za poklicno izobraževanje, centra za socialno delo, Državnega zbora RS, vzgojnovarstvene organizacije, ljudske univerze, kulturnega društva, srednje šole, nekaj tudi iz privatnih organizacij.

Z izbranimi metodami aktivnega učenja, kot so: igra vlog, praktično svetovanje, nastopi, urjenje veščin in razne komunikacijske vaje, so udeleženci skupaj s predavateljico ustvarili razmere za spremembo “žabe v princa”.

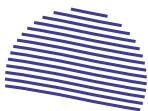
Izobraževanje je vodila priznana slovenska trenerka z mednarodnim certifikatom NLP, *Nada Mulej*, pri posameznih vsebinah pa ji je pomagal *Igor Gregorc*, ki si je mednarodni certifikat za trenerja NLP pridobil decembra 2002 v okviru izobraževanja, ki ga je organiziral ACS.

V petek, 7. marca 2003, smo tako slovesno podelili 13 mednarodnih certifikatov in s tem dobili nove Praktike NLP v Sloveniji. Vsi želijo izobraževanje nadaljevati in si pridobiti mednarodni certifikat Mojster NLP¹. Na Andragoškem centru se bomo potrudili, da jim bomo to tudi omogočili. Tako kot je že navada, bomo k izobraževanju povabili vse udeležence, ki so si pridobili certifikat Praktik NLP, vendar z izobraževanjem zaradi različnih razlogov niso nadaljevali.

Vsem novim Praktikom NLP še enkrat iskreno čestitamo!

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman@acs.si), ACS

¹ Izobraževalni program za Mojstra NLP je predstavljen na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/specializirano/002/>.

Konkurenčnost Slovenije 2001-2006

Spremljanje doseganja strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2006

Decembra smo zaključili prvo fazo večletnega projekta *Spremljanje doseganja strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2006*. V tej fazi smo namenili posebno pozornost možnostim uresničevanja ciljev na področju neformalnega izobraževanja, ki je, po podatkih dosedanjih raziskav, nekoliko zapostavljeno in zakonsko dokaj neurejeno.

Neformalno izobraževanje smo razvrstili v tri ravni, in sicer: izobraževanje, namenjeno pridobivanju, obnavljanju, poglobljanju in širitvi znanj in spretnosti, s katerimi si posameznik povečuje ali ohranja zaposljivost, izobraževanje za aktivno državljanstvo in socialno vključenost ter izobraževanje za osebno rast in razvoj.

V tem prispevku si bomo ogledali prvi segment te razvrstitve ter analizirali njegovo urejenost v obstoječi delovni zakonodaji¹. Središčna vprašanja, ki smo jih zastavili so: kako je urejeno področje neformalnega izobraževanja v obstoječi delovni zakonodaji, ali obstoječa zakonodaja, ki regulira dejavnosti neformalnega izobraževanja odraslih, upošteva potrebe posameznika, delodajalcev in širše družbe ter kakšne so spremembe v primerjavi z doslej uveljavljeno delovno zakonodajo.

Analiza je pokazala, da *zakon o delovnih razmerjih*, ki velja od januarja 2003, obravnava izobraževanje in usposabljanje delavcev v posebnem poglavju o izobraževanju. Po navedbah tega zakona ima delavec pravico in dolžnost do stalnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja v skladu s potrebami delavnega procesa z namenom ohraniti oziroma širiti sposobnosti za delo na delovnem mestu ter ohraniti zaposlitev. V primerjavi z zakonom iz leta 1990 novi zakon o delovnih razmerjih nekoliko bolj podrobno opredeljuje pravice in dolžnosti delodajalcev v skladu s potrebami izobraževanja in usposabljanja delavcev. Delodajalec je dolžan zagotoviti tako formalno kot neformalno izobraževanje in usposabljanje delavcev, če se je s tem možno izogniti odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Kljub načelni podpori neformalnemu izobraževanju je opredeljena pravica do odsotnosti z dela le zaradi priprave na opravljanje izpitov. Poudarjeno je, da pravica do odsotnosti z dela pripada tudi zaposlenim, ki se izobražujejo, izpopolnjujejo ali usposabljaajo v lastnem interesu, toda te pravice urejajo

¹ Zakon o delovnih razmerjih, Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti, Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji, panožne pogodbe. Podrobnejša analiza, ki vključuje druge zakone na področju dela, npr. Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, Zakon o varnosti in zdravju pri delu in Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, je prikazana v poročilu *Spremljanje doseganja strateških ciljev izobraževanja odraslih do leta 2006*.

kolektivne pogodbe, pogodbe o zaposlitvi ali posebne pogodbe o izobraževanju. Delno ostaja očitek, ki je veljal za prejšni zakon: kljub navideznemu upoštevanju delovnih in osebnih ciljev temelji celotna ureditev sistema predvsem na uresničevanju ciljev za potrebe dela.

Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo in *Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti* bolj podrobno urejata pravice in obveznosti delavcev ter delodajalcev, kar velja tudi za izobraževanje. S kolektivnima pogodbama se urejajo predvsem vprašanja organiziranosti izobraževanja, bodisi med delovnim časom ali po končanem delu, vprašanja o trajanju in poteku izobraževanja ter o dopustu za pripravo izpita ali diplome. *Kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti* upošteva širše potrebe po izobraževanju in usposabljanju; poleg izobraževanja, ki je v interesu delodajalca, upošteva tudi tistega, ki je v interesu delavca. Iz tega se da sklepati, da nudi več možnosti neformalnemu izobraževanju. Seveda gre le za možnosti, ki so dane delavcu, kar pa ne zagotavlja nujno tudi olajšav, ki bi jih imel, če bi ga v izobraževanje napotila delovna organizacija.

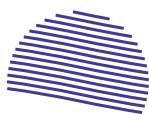
Pri urejanju izobraževanja upoštevajo *panožne kolektivne pogodbe* višje zakonske dokumente. Izhajajoč iz specifičnosti področja urejajo tako formalno kot neformalno izobraževanje odraslih. Izobraževanje je v panožnih pogodbah urejeno predvsem v segmentu o izobraževanju delavcev; nekatere poudarke srečamo tudi v vsebinskih sklopih o motiviranju delavcev in o nagradah pri inovativnih rešitvah. Pri analizi zastopanosti področja izobraževanja ni bilo vedno enostavno ugotoviti, ali gre za formalno ali neformalno izobraževanje, še posebej, ker se za obe obliki zelo pogosto uporablja splošna beseda "izobraževanje". Le v nekaterih panožnih pogodbah je jasno opredeljeno, ali je izobraževanje namenjeno pridobitvi višje izobrazbene stopnje ali gre le za strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje. Kljub nekaterim pozitivnim usmeritvam glede urejenosti neformalnega izobraževanja, ki se kažejo v nekaterih panožnih kolektivnih pogodbah, je širša analiza pokazala, da precejšen del gospodarstva neformalnemu izobraževanju ne posveča nobene pozornosti, ali pa le malo. Ta ugotovitev velja predvsem za manj razvite panoge, ki po gospodarskih ocenah zastajajo, zaposlujejo manj kvalificirano delovno silo in povzročajo brezposelnost v državi. Poudariti je treba, da je zakonska regulacija neformalnega izobraževanja nujna, še posebej v panogah, ki bolj zaostajajo glede kvalificiranosti delovne sile. Očitno je, da razvojne in storitvene dejavnosti namenjajo neformalnemu izobraževanju več pozornosti kot proizvodne. Najbrž gre za področja, ki se morajo hitro prilagajati družbenim spremembam, zato je dobil koncept permanentnega učenja večjo veljavo. Nedvomno pa so to tudi področja z zahtevnejšimi delovnimi mesti, ki gradijo na znanju. Približno polovica panožnih pogodb omenja v določbah tudi izobraževanje v lastnem interesu, bodisi kot segment formalnega ali neformalnega izobraževanja in usposabljanja.

Delavcem, ki se izobražujejo v lastnem interesu, delodajalec praviloma omogoča izobraževanje v skladu s svojimi možnostmi, medsebojne odnose pa delavec in delodajalec urejata s posebno pogodbo. Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti je edina, ki predvideva določeno posojilo za tovrstnega izobraževanja. V skladu z določili te pogodbe delodajalec lahko ponudi delavcu, ki se izobražuje v svojem interesu, določena materialna sredstva, ki jih vrača po uspešno zaključenem izobraževanju. V glavnem pa je pravica do izobraževanja v lastnem interesu bolj načelna.

Najmanj primerno urejeno je neformalno izobraževanje v podjetjih. Pregled podjetniških izobraževalnih pogodb nam je pokazal, da podjetja le izjemoma urejajo področje neformalnega izobraževanja odraslih. Malo je podjetij (npr. Gorenje), ki imajo podroben načrt in sistemsko urejajo neformalno izobraževanje odraslih.

Na splošno lahko rečemo, da je neformalno pridobivanje znanja in spretnosti urejeno predvsem na načelni ravni, uresničevanje tega načela pa ni primerno urejena, še posebej ne na nižjih ravneh. Uzakonjenost ni avtomatično pogoj za prenos neformalnega izobraževanja v prakso. Naključno, ali morda ne, kaže praksa v Sloveniji več neformalnega izobraževanja v v podjetjih, kjer je zakonska regulacija tega področja ustrežnejša.

mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), ACS

PUM

Evalvacija socialnointegracijske vloge programa

Filozofska fakulteta (FF) v Ljubljani je bila nosilka evalvacijske študije *Evalvacija socialnointegracijske vloge programa PUM*, ki je tekla od avgusta 2000 do septembra 2002. To je ena izmed študij, ki jo je v letu 2000 z javnim razpisom za financiranje in sofinanciranje evalvacijskih študij na področju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 31/2000) podprlo Ministrstvo za šolstvo in šport. Temeljni cilj študije je bil ugotoviti socialnointegracijske učinke izobraževanja v programu Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM¹), ki je nastal leta 1999 v okviru nacionalnega projekta kurikularne prenove javnoveljavnega izobraževanja v Republiki Sloveniji. Z evalvacijo smo ugotavljali:

¹ Program je predstavljen na spletni strani <http://www.acs.si/projekti/011/>.

- ali program spodbuja in omogoča, da se mladi vračajo v izobraževanje, in kakšni so učinki programa;
- ali učinkuje program zgolj kratkoročno ali pa dolgoročno, tako da mladi vztrajajo tudi po vrnitvi v izobraževanje do uspešnega zaključka šolanja in zaposlitve;
- kako je kurikulum PUM strukturiran in katere sestavine vplivajo na njegovo kakovost;
- katere kazalnike kakovosti je mogoče prepoznati v sistemu usposabljanja mentorjev programa PUM (ali je mogoče opaziti tudi pomanjkljivosti, ki bi jih kazalo odpraviti).

Raziskovalno skupino smo sestavljali *dr. Rastko Močnik* (FF), *dr. Andreja Istenič Starčič* (FF), *dr. Valentina Hlebec* (Fakulteta za družbene vede), *dr. Livija Knaflič* (ACS), *Sonja Klemenčič* (ACS) in *Andreja Dobrovoljc* (ACS). Pri delu smo uporabljali kvalitativne in kvantitativne metode. Empirični del študije je zajel vse mlade, ki so bili kadar koli zajeti v program, mentorje, ki program izpeljujejo, in direktorje ustanov, izvajalk programa. Izpeljavo empiričnega dela študije so omogočili mentorji in direktorji naslednjih ustanov: PUM Ajdovščina pri LU Ajdovščina, PUM Radovljica pri LU Radovljica, PUM Maribor pri Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi, PUM Murska Sobota pri LU Murska Sobota, PUM Skala Celje, PUM Slovenj Gradec pri Centru MOCIS Slovenj Gradec, PUM pri Izobraževalnem centru Memory Koper ter PUM Ljubljana pri Zavodu TIN.

Evalvacijska študija se je podrobneje ukvarjala z naslednjimi sklopi:

- Mladi, ki obiskujejo program: kdo so mladi osipniki, kakšna so njihova pričakovanja v programu, kakšen je njihov način življenja.
- Učinki programa PUM: katera pričakovanja so se udeležencem v času obiskovanja programa uresničila, katero znanje in spretnosti so si v njem pridobili.
- Kurikulum programa PUM: njegova skladnost z izhodišči kurikularne prenovе, njegove sestavine, presoja njegovih ciljev.
- Mentorji v programu PUM: skladnost njihove strokovne usposobljenosti s kurikulumom PUM in s kurikularno prenovo, njihova pojmovanja znanja, učenja ter poučevanja.

V evalvacijo smo zajeli vse mlajše odrasle (616 mladih²), ki so bili od nastanka programa, od leta 1998, vključeni v program. Ugotavljali smo, kaj se je po vključitvi v program dogajalo z mladimi, ki so se prenehali šolati in so se zato znašli na družbenem obrobju. Podatki³ o njihovem zdajšnjem položaju povedo, da se jih 40,6% šola, 2,2% se jih je začelo šolati v tem šolskem letu, 9% je redno zaposlenih, 14,7% je zaposlenih za določen čas, 20,8% je brezposelnih, 1,9% jih služi vojaški rok, 1,9% jih je na porodniškem dopustu, 1,9% se jih zdravi od odvisnosti, 7% pa se jih je uvrstilo pod “drugo” ali “neznano”.

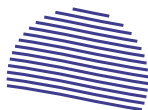
² Število je nekoliko večje od dejanskega števila udeležencev zaradi razlik v načinu evidentiranja njihovega števila.

³ Pomladi 2002 je na anketo odgovorilo 80% vseh udeležencev.

Odgovori o njihovih načrtih za prihodnost kažejo, da si je večina ustvarila jasnejšo predstavo o svoji nadaljnji poti - kar dve tretjini udeležencev želita šolanje nadaljevati (33% redno in prav toliko ob delu). Ob teh in prej navedenih podatkih torej lahko rečemo, da je bil program uspešen.

Po mnenju raziskovalne skupine je **bistvena ugotovitev** evalvacijske študije ta, da ima program Projektno učenje za mlajše odrasle dolgoročne socialnointegracijske učinke. Končno poročilo omenjene študije je na voljo v knjižnici Andragoškega centra RS, knjiga z istim naslovom pa bo izšla predvidoma aprila.

Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje **POKI se širi**

V Novičkah smo vas že večkrat obveščali o dogajanju v projektu Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje odraslih – POKI, ki ga ob podpori Ministrstva za znanost, šolstvo in šport razvijamo na Andragoškem centru Slovenije. V projektu razvijamo model za samevalvacijo in razvoj kakovosti izobraževanja odraslih, ki naj bi bil izobraževalnim organizacijam v pomoč pri stalnem notranjem spremljanju in izboljševanju kakovosti lastnega dela. V šolskem letu 2001/2002 je Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport na podlagi javnega razpisa, izbralo prve štiri srednje šole, ki vpeljujejo model POKI v lastno izobraževalno organizacijo. Te šole so:

- Srednja agroživilska šola, Ljubljana,
- Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, Ljubljana,
- Šolski center Rudolf Maister Kamnik,
- Srednja trgovska šola, Ljubljana.

V letu 2002 je bilo delo na teh šolah usmerjeno predvsem v postopke sameevalvacije kakovosti na izbranih področjih izobraževanja odraslih. Projektna skupina vsake šole je pripravila sameevalvacijsko poročilo, na podlagi katerega je opravila razpravo v svojem kolektivu. Kot rezultat obojega je jasno oblikovan in uresničljiv akcijski načrt uvajanja izboljšav kakovosti izobraževanja odraslih, ki ga bo vsaka šola uresničila v letu 2003.

Z veseljem vas obveščamo, da se z letom 2003 krog izobraževalnih organizacij, ki uvajajo model POKI širi. Na podlagi javnega razpisa Ministrstva za šolstvo, znanost in šport za sofinanciranje izobraževanja odraslih v letu 2002 je bilo namreč zbranih 6 ljudskih univerz in 4 srednje šole, ki bodo model POKI vpeljevale v lastne organizacije v letu 2003. Te izobraževalne organizacije so:

- Ljudska univerza Ormož,
- Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj,
- Ljudska univerza Sežana,
- Ljudska univerza Murska Sobota,
- Zavod za tehnično izobraževanje, Ljubljana
- Ljudska univerza Škofja Loka,
- Srednja gostinska šola, Radovljica,
- Srednja trgovska šola, Kranj,
- Srednja ekonomska in trgovska šola, Nova Gorica,
- Šolski center Velenje.

Z novimi izobraževalnimi organizacijami smo že izpeljali petdnevno uvodno srečanje, ki je bilo namenjeno seznanitvi z modelom POKI ter spoznavanju različnih vidikov kakovosti, ki jih je potrebno upoštevati, ko se v izobraževalni organizaciji lotevamo sistematičnega spremljanja lastnega dela z metodo samoevalvacije. Da bi omenjeno tematiko kakovosti že v začetku osvetlili z različnih zornih kotov, so se sodelavcem, ki vodimo projekt na Andragoškem centru, na uvodnem seminarju pridružili tudi nekateri naši zunanji sodelavci, strokovnjaki obravnavanih področij, in sicer: *dr. Robi Kroflič, dr. Sonja Kump, dr. Edvard Konrad* ter *mag. Justina Erčulj*.

Izobraževalne organizacije bodo v času od februarja do aprila že opravile prve predstavitve projekta POKI v svojih kolektivih ter nekatere druge začetne korake vpeljave modela v lastno organizacijo. Na naslednjem tridnevnem srečanju, ki ga načrtujemo v aprilu, pa se bodo - ob sodelovanju metodologinje *dr. Valentine Hlebec* - izobraževalne organizacije že poglobile v proces samoevalvacije kakovosti lastnega dela. O nadaljnjem dela v projektu POKI vas bomo tudi v prihodnje obveščali.

mag. Tanja Možina (tanja.mozina@acs.si), ACS

PRIPRAVLJAMO/PRIPRAVLJAJO

Andragoški center Slovenije

Vabilo na petkovo izobraževalno srečanje

Vabimo vas na predstavitev magistrske naloge Marka Radovana iz Andragoškega centra Slovenije z naslovom **Vrednotni, kognitivni in sociokulturni vidiki motivacije odraslih za izobraževanje – motivacija brezposelnih v Programu 5000**, ki bo **v petek, 11. aprila 2003**, ob 9. uri, v sejni sobi Andragoškega centra Slovenije, Šmartinska 134 a.

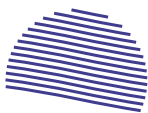
V magistrski nalogi se avtor sprašuje o dejavnikih, ki vplivajo na motiviranost za izobraževanje in učenje. Temeljno teoretsko izhodišče raziskave je bilo, da motivacija odraslih za udeležbo v izobraževanju ne more biti pojasnjena z enim samim dejavnikom, temveč je posledica vplivanja večih. Avtor predvideva, da je vloga posameznih dejavnikov odvisna od izkušenj, ki jih ima posameznik z izobraževanjem in učenjem, koristi, ki jih predvideva od izobraževanja, in socialnih okoliščin, v katerih se nahaja. Osrednji namen naloge je bil ugotoviti, kateri od prej navedenih dejavnikov najbolj vpliva na njihovo motivacijo za izobraževanje in učenje:

- ali je motivacija brezposelnih predvsem odraz socialnih pritiskov, ki posameznika “silijo” v izobraževanje oz. ga od njega odvrtačajo,
- ali pa je motivacija odvisna predvsem od lastnih motivov, potreb in pričakovanj.

Metodološka izpeljava raziskave temelji na predpostavkah teorije razumne akcije (Ajzen in Fishbein, 1980), po kateri je mogoče večino posameznikovega ravnanja napovedovati iz vedenjskih namer (pripravljenosti za vedenje), ki se oblikujejo v določeni situaciji. V osnovnem modelu so bili kot ključni dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje specifične vedenjske namere, predvideni posameznikova stališča in mnenja njegovih referenčni skupin. V širšem kontekstu sta bila dodana še dva dejavnika: mnenje o kompetentnosti pri učenju in vrednote.

Srečanje bo trajalo približno eno uro. Prosimo, da udeležbo na srečanju potrdite **najkasneje do srede, 9. aprila 2003**, Zdenki Birman Forjanič (tel.: 01 5842 571, lahko tudi po faksu 01 5245 881).

Marko Radovan (marko.radovan@acs.si), ACS
Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman@acs.si), ACS

Andragoški center Slovenije

Vabilo na delavnico **Od predavatelja do moderatorja**

Ali imate kdaj občutek, da izobraževanja, ki jih izvajate, niso tako dobro sprejeta, kot pričakujete?

Ali imate kdaj občutek, da se slušatelji dolgočasijo in komaj čakajo na konec?

Ali kdaj dobivate povratne informacije, da vaša izobraževanja niso zanimiva?

Ali vaši slušatelji kdaj rečejo, da niso izvedeli nič novega?

Ali si želite, da bi slušatelji bolj sodelovali?

Če ste na katero od zgornjih vprašanj odgovorili z “da” ali “včasih”, se srečujete z dvema težavama sodobnega izvajalca izobraževanja:

- **z nemotivirani udeleženci** (snov jih ne zanima, prišli so zaradi potrdila ali spričevala, ki ga potrebujejo, ali ker je to njihova obveznost),
- **z razlikami v predznanju** (nekateri se s snovjo srečajo prvič, nekateri pa o določenih vsebinah vedo celo več od izvajalca izobraževanja).

Ena od rešitev je v postopni uporabi veščin moderiranja.

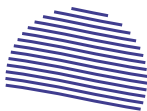
Zakaj **moderiranje pomaga pri delu z nemotiviranimi udeleženci izobraževanja?**

Predvsem, ker ljudi motivirajo izzivi in sodelovanje. Če moderator na primeren način izzove razmišljanje ljudi, se v njih zbudi zanimanje. Kadar ljudje pri iskanju odgovorov sodelujejo, jih navduši sinergija, ki se rodi. Moderator mora le znati **pojasniti smisel** svojega početja. Prav tega se lahko naučite na delavnici **Od predavatelja do moderatorja**, ki jo organiziramo **28. in 29. aprila 2003** na Andragoškem centru Slovenije.

Zakaj **moderiranje pomaga pri delu s skupinami, ki imajo različno predznanje?**

Predvsem zato, ker se lahko tisti, ki že nekaj vedo, pokažejo. Spominjam se udeleženca seminarja, ki ga je vodil predavatelj, in je na koncu dejal: “Nič novega nisem izvedel.” Ko pa je sodeloval na seminarju, ki ga je vodil moderator, je na koncu dejal: “To je bil najboljši seminar, ki sem se ga kdaj udeležil.” Zanimivo je, da tudi na tem seminarju ni nič bistveno novega izvedel – imel je le veliko priložnosti, da je lahko svoje znanje pokazal in dobil potrditev o svoji vrednosti. Tisti pa, ki so vedeli manj, so slišali novosti iz ust svojih kolegov. Moderator mora znati **postavljati vprašanja**, s katerimi spodbuja izpovedovanje izkušenj, mnenj in prepričanj, ter poskrbeti, da se tako izražene informacije povežejo v celovit sistem. Tudi tega se lahko naučite na naši dvodnevni delavnici.

Splošen **namen** programa je izboljšati kakovost pedagoškega in andragoškega dela.

Cilji, ki si jih zastavljamo, pa so: pojasniti razliko med moderiranjem in predavanjem, opisati možne načine, kako si lahko razviješ temeljne veščine moderiranja, v simulaciji ali igri vlog demonstrirati posamezne veščine moderiranja, opisati možne načine odzivanja na težavne situacije, v simulaciji ali igri vlog demonstrirati odzivanje na težavne situacije.

Vsebine programa:

- Kaj je moderiranje in kaj to ni?
- Temeljne veščine moderiranja
- Uporaba moderatorskih vprašanj za spodbujanje razmišljanja, širjenje načina razmišljanja, doseganja jasnosti in razumljivosti pri vseh, ohranjanje nadzora nad dogajanjem v skupini, spodbujanje udeležencev, da najdejo večje število možnih rešitev določenega problema, pozitivno odzivanje na neustrezne, manj primerne ali negativne komentarje
- Težavne situacije in možna ravnanja moderatorja (neprijetna vprašanja, nestrinjanje posameznika z moderatorjem, malodušna, brezvoljna skupina, prevladovanje posameznikov na račun molčeče večine, nestrinjanja in prepiri med udeleženci, negativizem posameznih udeležencev)

Delavnico bo vodil *Miran Morano*, univ. dipl. andragog in sociolog, ki že vrsto let vodi delavnice, seminarje in druga učna srečanja za izobraževalce.

Program je vključen v **Katalog programov stalnega strokovnega spopolnjevanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju v šolskem letu 2002/2003** in prinaša **1 točko**. Prejeli boste potrdilo Zavoda za šolstvo.

Število udeležencev je omejeno na 18.

Kotizacija za dvodnevno delavnico, ki jo boste poravnali na podlagi računa, izstavljenega na dan izobraževanja, je **21.000 SIT** (DDV je vključen). V ceno so vključeni kava, osvežilni napitki in drobni prigrizki.

Prosimo vas, da izpolnjeno prijavnico pošljete najkasneje **do petka, 18. aprila 2003**, na naslov: **Andragoški center RS, Šmartinska 134a, Ljubljana**, lahko tudi po faksu: 01 5245 881.

Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman@acs.si), ACS

PRIJAVNICA ZA DELAVNICO:

IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:

OD PREDAVATELJA DO MODERATORJA

Datum: **28 in 29. april 2003**

Kraj: **Ljubljana**

PODATKI O UDELEŽENCU

Ime in priimek:

Datum in kraj rojstva:

Stopnja izobrazbe: V. VI. VII. ali več

Vrsta izobrazbe:

Delo, ki ga opravljate:

Ustanova / podjetje:

Naslov:

Pošta:

Telefon: faks: el. naslov:

Pedagoško–andragoška izobrazba: da ne

Izkušnje na področju izobraževanja odraslih: let

Dovoljujem uporabo svojih osebnih podatkov pri vodenju evidenc in obdelavi podatkov v skladu z veljavnim Zakonom o varstvu osebnih podatkov.

PLAČNIK KOTIZACIJE

Plačnik kotizacije (organizacija / samoplačnik):

Davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost:

da ne davčna št.:

Naslov in poštna št. plačnika:

Kontaktna oseba:

tel.:

fax:

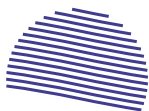
Kotizacijo v višini **21.000 SIT** (DDV je vključen) boste poravnali na podlagi računa, ki bo izstavljen na dan usposabljanja.

Datum: Žig in podpis:

PRIJAVE / ODJAVE

Prijavnico pošljite najkasneje **petka, 18. aprila 2003**, na naslov:
Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana,
Tel.: 01 5842 560, faks: 01 5245 881

Odjavite se lahko najkasneje 5 dni pred začetkom programa. Za kasnejšo odjavo ali neudeležbo na usposabljanju zaračunamo 30% kotizacije.

Slovenski dnevi knjige

Vabilo na literarne večere

Ob prireditvi **Slovenski dan knjige** vas vabimo na literarne večere, ki jih *Društvo slovenskih pisateljev* pripravlja v sodelovanju s *študijskimi krožki Beremo z Manco Košir*.

Člani enajstih bralnih krožkov iz različnih slovenskih krajev so prebrali naslednje knjige: *Sviloprejka*, avtorice Nine Kokelj, *Predmestje*, Vinka Möderndorferja, in *Balta*, Milana Vincetiča. Svoje odmeve bodo predstavili v pogovorih z avtorji, ki jih bo vodila režiserka in pisateljica *Barbara Korun*.

Vabimo vas, da se nam na literarnih večerih, ki bodo v prostorih Društva slovenskih pisateljev, na Tomšičevi 12 v Ljubljani, **od torika, 22. aprila, do četrta, 24. aprila 2003**, pridružite, še posebej, če ste knjige prebrali tudi sami.

Več o programu objavljamo na spletni strani <http://www.acs.si/zarisce>.

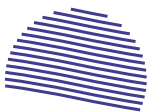
POSVETI, KONFERENCE

Universities, Continuing Education and Lifelong Learning – Developing Quality

2nd International Conference on Quality Development in Postgraduate Education

Krems, Avstrija, 8. do 10. maj 2003

Informacije o mednarodni konferenci je mogoče dobiti na spletni strani: http://www.donau-uni.ac.at/ce_conference.

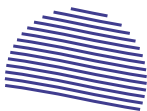

EADL 2003

Conference for Lifelong Learning and Distance Learning

Hamburg, Nemčija, 14. do 16. maj 2003

Informacije o konferenci je mogoče dobiti na spletni strani: <http://www.eadl.org>.

UNESCO 2003 Conference

Teaching and Learning for Intercultural Understanding, Human Rights and a Culture of Peace

Jyväskylä, Finska, 15. do 18. junij 2003

Informacije o konferenci je mogoče dobiti na e-naslovih: [pirjo-leena.pitkanen@jyvaskyla.com](mailto:pirjo-leena.pitkanen@jyvaskyla.fi), leena.lestinen@ktl.jyu.fi in na spletni strani: <http://www.Jyu.fi/ktl/unesco2003> .

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

Misleading trajectories : integration policies for young adults in Europe? / Andreas Walther... [et al.], eds. Opladen : Leske + Budrich, 2002. 194 str. ; 21 cm

Opening up a new world : a good practice guide for delivering basic skills and ESOL in the local community / Sue Grief ... [et al.]. Leicester : NIACE, 2002. 58 str. ; 21 cm

Professionswissen und erwachsenenpädagogisches Handeln / Hrsg. Bernd Dewe, Giesela Wiesner, Jürgen Wittpoth. Bielefeld : Bertelsmann, 2002. 299 str. ; 21 cm. (Dokumentation der Jahrestagung ... der Sektion Erwachsenenbildung der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaft ; 2001)

Reflecting on lifelong learning discourses and practices across the world. Hamburg : Unesco Institute for Education, 2001. 54 str. ; 22 cm.

Rogers, Alan: Teaching adults. 3rd edition. Buckingham ; Philadelphia : Open University Press, 2002. 296 str. ; 23 cm

Voluntary commitment and adult learning : identifying and evaluation informal learning / Genoveva Brandstetter, Wolfgang Kjellner, eds. Wien : Ring Österreichischer Bildungswerke, 2001. 103 str. ; 24 cm.

Adult learning in community / David S. Stein, Susan Imel, editors. San Francisco : Jossey-Bass, 2002. 102 str. ; 23 cm. (New directions for adult and continuing education ; No. 95)

Adults teaching adults : principles and strategies / John R. Verduin, Harry G. Miller, Charles E. Greer. Austin (Texas) : Learning Concepts, 1977. 204 str.

Cek, Mojca; Vranješ, Petra: Poklicno in strokovno izobraževanje v Sloveniji 2001. Ljubljana : Nacionalni observatorij Slovenije za poklicno izobraževanje in usposabljanje, 2002. 56 str. ; 30 cm

Dobitniki priznanj Andragoškega centra Slovenije za leto 2002 [Videoposnetek] / scenarij Slavica Borka Kucler; režija, montaža, glasbena oprema Boštjan Miha Jambrek; avtorica in interpretinja spremnega besedila Slavica Borka Kucler. Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2002. 1 videokaseta (VHS) (50 minut)

Flying over or falling through the cracks? : young people in the risk society / edited by Blanka Tivadar, Polona Mrvar ; [translators Olga Vukovič ... et al.]. Ljubljana : Office for Youth of the Republic of Slovenia, 2002. 405 str. : graf. prikazi ; 28 cm

Formazione lavoro / a cura di Dante Bellamio. Milano : A. Guerini e Associati, 2002. 286 str. ; 24 cm. (Adultití ; 16)

Haggart, Jeanne: Walking ten feet tall. Leicester : NIACE, 2001. Mapa ; xxvii, 198 str.

Handbook of family life education. Volume 2, The practice of family life education / edited by Margaret E. Arcus, Jay D. Schvaneveldt, J. Joel Moss. Newbury Park ; London ; New Delhi : SAGE, 1993. 248 str. ; 24 cm

Handbook of online learning : innovations in higher education and corporate training / editors Kjell Erik rudestam, Judith Schoenholtz-Read. Thousand Oaks ; London ; New Delhi : SAGE, 2002. 460 str. ; 26 cm

The INES compendium : contributions from the INES networks and working groups / Fourth General Assembly of the OECD Education Indicators Programme, 11-13 September 300, Tokyo, Japan. [S.l.] : INES, 271 str. Dostopno tudi na [www.pisa.oecd.org/Docs/Download/GA\(2000\)12.pdf](http://www.pisa.oecd.org/Docs/Download/GA(2000)12.pdf)

Ivančič, Angela: Recognition of regulated professions or professional activities in Slovenia covered by directive 92/51/EEC : report / prepared by Angela Ivančič ; [translator Alenka Zelenič]. Ljubljana : National VET Observatory Slovenia, Centre of the Republic of Slovenia for Vocational Education and Training, 1998 (Ljubljana : Littera picta). 42 str. ; 30 cm

Kunaver; Dušica: Učim se učiti / Dušica Kunaver ; [ilustriral Marjan Motoh]. 5. izd. Ljubljana : samozal. D. Kunaver, 2001. 78 str. ; 26 cm

Landscapes of learning : lifelong learning in rural communities / edited by Fred Gray. Leicester : NIACE, 2002. 194 str. ; 24 cm

Lebar, Vanja: Metoda diskusije in njene izpeljanke v andragoški praksi : diplomsko delo. Murska sobota : [V. Lebar], 2002. 72 f. ; 30 cm

Loos, Roland: Innovations for the integration of low-skilled workers into lifelong learning and the labour market : case studies from six European countries. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2002. 87 str. ; 25 cm. (CEDEFOP reference series ; 33)

Lumby, Jack: Managing further education : learning enterprise. London ; Thousand Oaks ; New Delhi : P. Chapman/SAGE, 2001. 183 str. ; 23 cm

Manual for statistics on non-formal education : preliminary version for field-tests and comments. Paris : Unesco, Division for Statistics, 1996. 63 str. ; 30 cm. (ST-96/WS/1C)

Možina, Tanja: Evalvacija in razvoj izobraževalnih programov za odrasle : magistrsko delo. Ljubljana : [T. Možina], 2002. 271 f. ; 30 cm

Reviews of national policies for education : lifelong learning in Norway. Paris : OECD Publications, 2002. 228 str. ; 23 cm

SAEDA strategies d'amelioration de l'education des adultes dans des contextes regionaux : de l'analyse des besoins a la qualite des responses : une recherche comparative Delphi / auteurs Piero Aguetaz ... [et al.]. [S.l.] : Commission Europeenne, Programme Socrates, 2000. 247 str. 24 str.

Še dobro, da smo si tako različni! = Hooray we're different = Urrah! Siamo diversi = Hurra, somos diferen-tes! / Justina Erčulj in Maja Radinovič Hajdič (ure.). Jesenice : Ljudska univerza, 2002. 292 str ; 24 str.

Štirideset let Ljudske univerze Slovenska Bistrica / uredili in oblikovali Maja Kanop, Vida Lipoglav. Slovenska Bistrica, 1999. 48 str. ; 21 cm

Taking steps towards the knowledge society : reflections on the process of knowledge development / Barry Nyhan, ed. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2002. 254 str. ; 25 cm. (CEDEFOP reference series ; 37)

Transformation of learning in education and training : key qualifications reviseted / Pekka Kämäräinen, Graham Attwell and Alan Brown. Luxembourg : Office for Official Publications of

the European Communities, 2002. 129 str. ; 25 cm. (CEDEFOP reference series ; 35)

Vzgoja v ZTS / [zbral in uredil [ter] prevodi Milko Okorn]. Ljubljana : Zveza tabornikov Slovenije, 2001. 132 str. ; 20 cm. (Taborniški priručnik)

ALPHA 2000 : ecological education in everyday life / edited by Jean-Paul Hautecoeur. Toronto ; Buffalo ; London : University of Toronto Press ; Hamburg : Unesco Institute for Education, 2002. 263 str. ; 23 cm. Dostopno tudi na <http://www.unesco.org/education/uie/pdf/alpha2000eng.pdf>

Area-based response to long-term unemployment. Report on activities 1992. Dublin : Area Partnerships Coordination Office, 1993?. 31 str. ; 21 cm

Beter people better business. London : Investors in People, 1997. 7 str. ; 30 cm

Brečko, Daniela: Štirideset sodobnih učnih metod : priručnik za predavatelje, učitelje in trenerje / Daniela Brečko. 1. natis. - Ljubljana : Sofos, 2002. 145 str. ; 21 cm. (Spremenimo informacije v znanje)

Education and sustainability : responding to the global challenge / editors: Daniella Tilbury... [et al.]. Gland (Švica) ; Cambridge (UK) : International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), 2002. 202 str. ; 30 cm

Education at a glance : OECD indicators 2002. Paris : OECD, 2002. 382 str. ; 27 cm

Handbook of family life education. Volume 1, Foundations of family life education / edited by Margaret E. Arcus, Jay D. Schvaneveldt, J. Joel Moss. Newbury Park ; London ; New Delhi : SAGE, 1993. 285 str. ; 24 cm

Istenič Starčič, Andreja : Evalvacija socialnointegracijske vloge programa projektno učenje za mlajše odrasle : evalvacijska študija : zaključno poročilo / odgovorna nosilka studije Andreja Istenič Starčič ; avtorji: Andreja Dobrovoljc... [et al.]. Ljubljana : Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, 2002. 187 str., [71] str. pril. : tabele ; 30 cm

Peter Monetti (peter.monetti@acs.si), ACS

Programoteka

javnoveljavni izobraževalni programi za odrasle

www.acs.si/programoteka

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

- * oblikovani izključno za odrasle
- * na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

13. - 19. 10. 2003

Na vprašanja vse leto odgovarjamo v TVU-Razpravljalnici na spletni strani

<http://tvu.acs.si/razprava>

Razpis za priznanja ACS 2003 objavljamo na spletni strani

<http://tvu.acs.si/zarisce>

Vse o 7. andragoškem kolokviju preberite na spletni strani

<http://tvu.acs.si/ak>

IZVAJALCI IN PROGRAMI 2002/2003

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

• Na spletni strani: www.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2002/2003

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

Na vaša vprašanja odgovarjamo v Forumu na spletni strani <http://izobrazevanje.acs.si/forum>

na spletni strani **www.acs.si**

* za tiste, ki se želite izobraževati

* in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

